

"INNI TO TAKŻE MY": Czy jestem tolerancyjnym człowiekiem?: lekcja wychowawcza dla uczniów liceum

Beata Walczak, Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Pile

Opublikowano 20.06.2003

Cele lekcji:

- Zwrócenie uwagi uczniów na postawę tolerancji, na wartości z niej wypływające.
- Budowanie więzi międzyludzkich.
- Wpojenie przekonania o potrzebie bycia tolerancyjnym.

Cele operacyjne

- Zdobyć wiedzy na temat:
 - postawy tolerancji
 - potrzeby bycia tolerancyjnym
- Zrozumienie:
 - pojęcia: tolerancja, nietolerancja
 - znaczenia tolerancji w życiu
- Nabycie umiejętności
 - różnicowania postaw tolerancji i nietolerancji
 - stosowania w codziennym życiu postawy tolerancji

Metody:

- słowna - dyskusja wielokrotna, burza mózgów
- praktyczna - praca w grupach (tworzenie form propagujących postawę tolerancji , np. apel, wiersz, scenka dramatowa)
- pokazowa - autorzeźba (drama)

Pomoce dydaktyczne:

- tablica z tematem, do zapisywania pomysłów
- przybory do pisania
- słowniki
- rozsypywanka
- magnetofon i kaseta z nagraniem S. Soyki : Tolerancja / Na miły Bóg

Przebieg lekcji:

Uczniowie wchodząc do klasy losują kolorowe kartoniki. Następuje podział na 4 grupy.

1. Powitanie i przedstawienie tematu lekcji.

Zastanówmy się nad wyjaśnieniem słowa **tolerancja**. Może pomoże Wam w tym utwór muzyczny Stanisława Soyki o wymownym tytule - "Tolerancja ? Na miły Bóg":

"Budować ściany - marna sztuka... Daleko raj - gdy na człowieka się zamykam" "życie nie po to jest by brać. Nie po to by beczynnie trwać i aby żyć siebie samego trzeba dać"

2. Burza mózgów.

Co oznacza słowo **tolerancja**? Zapisywanie słów {wypowiedzi} uczniów na tablicy (np. akceptacja, odmiennosc, postawa, inność, religia itp.). Wspólne ustalenie znaczenia słowa tolerancja.

Tolerancja - wyrozumiałość, otwartość dla odmienności drugiego człowieka. Sprawdzenie definicji w słowniku (np. słowniku współczesnego języka polskiego).

Tolerancja - postawa lub zachowanie zakładające poszanowanie poglądów, uczuć, przekonań odmiennych od własnych.

3. Rozmowa kierowana o różnych przypadkach odmienności (inności).

Jakie sytuacje stwarzają możliwość tolerancji ? Np.:

- różne poglądy polityczne (prawicowe, lewicowe)
- przekonania religijne (katolicyzm, islam, judaizm, prawosławie)
- różne narodowości (Azjaci, Murzyni, Cygani, uchodźcy)
- niepełnosprawność (inwalidzi)
- choroby (mongolizm, AIDS)
- upodobania muzyczne
- styl ubierania
- subkultury

Konieczne należy powiedzieć o granicach tolerancji i o mądrej akceptacji.

Jak się przejawia postawa **tolerancji**?

(np. szacunek, wyrozumiałość, serdeczność, uśmiech)

Jak się przejawia postawa **nietolerancji**?

(złość, przekleństwa, izolacja, agresja, nienawiść)

Kto ze znanych osób publicznych - Waszym zdaniem - prezentuje w swoim życiu postawę tolerancji? - Np. Jan Paweł II modli się z rabinami, muzułmanami, jada z przedstawicielami komunistycznych partii - nie wykazuje agresji, złości, nie rzuca inwektyw. **Uczy nas, że wszyscy jesteśmy równi, choć nie tacy sami.**

O akceptacji inności mówiono też dawniej, zapewne nie używano wówczas słowa **tolerancja**. Należy przytoczyć uczniom wypowiedź jednego z francuskich filozofów epoki oświecenia:

"Nie zgadzam się z tym co mówisz, ale będę na śmierć bronił twego prawa do mówienia tego"

HELVETIUS (1715-1771)

4. Prezentacja autorzeźb (przy pomocy rąk) - załącznik nr 1.

Każda z grup otrzymuje polecenie przedstawienia jednej autorzeźby. Podczas prezentacji uczniowie dokonują analizy, typując autorzeźbę przedstawiającą postawę tolerancji.

5. Praca w grupach.

Tworzenie różnych form propagujących postawę tolerancji (np. apel, wiersz, scenka dramatowa - w zależności od aktywności i kreatywności uczniów). Prezentacja.

6. Podsumowanie. Ułożenie rozsypywanki. (załącznik nr 2)

Czy warto w życiu przyjmować postawę tolerancji? Dlaczego? Np.: Tak - by ludzie nas kochali, szanowali, przyjaźnili się, by tworzyć społeczeństwo otwarte na drugiego człowieka - **inni to również my**. Daje szansę każdemu człowiekowi żyć z jego przyzwyczajeniami i poglądami.

7. Praca domowa.

Napisz, w jaki sposób Ty w codziennym życiu przejawiasz postawę tolerancji?

Załącznik 1

AUTORZEŹBA – zaprezentuj przy pomocy rąk

- Grupa 1** obie ręce skrzyżowane i przylegające do piersi, głowa lekko opuszczona (brak miłości, otwartości, chce wszystko dla siebie)
- Grupa 2** obie ręce otwarte, wyciągnięte do przodu, rozchylone lekko w górę, głowa uniesiona prosto (otwartość, miłość do świata, ludzi)
- Grupa 3** obie ręce splecione w łuk, oddalone od siebie, głowa pochylona, rodzaj kołyski (opiekuńczość)
- Grupa 4** postać klęcząca, ręka wyciągnięta, głowa uniesiona w górę (miłość)

Załącznik 2

ROZSYPYWANKA

- Grupa 1** Tolerancja to postępowanie w myśl hasła „Kochaj bliźniego swego, jak siebie samego”
- Grupa 2** Tolerancja to postępowanie w myśl hasła „Nie czyń drugiemu, co Tobie niemiłe”
- Grupa 3** Tolerancja to postępowanie w myśl stwierdzenia „jeśli kochasz i szanujesz siebie, szanuj też innych bo każdy człowiek ma prawo do życia w radości”
- Grupa 4** Tolerancja to postępowanie w myśl stwierdzenia „dać szansę każdemu człowiekowi żyć w zgodzie z własnymi przyzwyczajeniami, poglądami, uznawanymi wartościami”

Załącznik 3

„Nie zgadzam się z tym co mówisz, ale będę bronił twego prawa do mówienia tego”
Helvetius (1715-1771)

Materiały wykorzystane przy opracowaniu konspektu:

1. Andrzejewska J. : Nowe metody dyskusji w pracy bibliotecznej z młodzieżą. Poradnik Bibliotekarza 1997 nr 11 s. 8-14
2. Kochaj bliźniego swego jak siebie samego. W : Bleja-Sosna B., Oporska J., Składanowska M. : Godziny wychowawcze - IV-VI. Poradnik dydaktyczny. Toruń 2000 s.64-65
3. Starodąb-Sieradz J. : Tolerancja - otwartość na różne poglądy i wartości. W : Edukacja obywatelska. Pod red. M. Rutkowska-Pasza. Warszawa 1996 s. 23-25
4. Soyka S. , Yanina -Iwański J : Tolerancja ? Na miły Bóg
5. Stróżyński K. : O tolerancji w szkole. Wychowawca 2001, nr 1 s. 5-6